

TAITEEN PERUSOPETUS OPETUSSUUNNITELMA 2018

MUSIIKKI, KÄSITYÖ (kuvataidepainotteinen)

PUULAN SEUTUOPISTO

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1 OPPIMISEN ILOA – PUULAN SEUTUOPISTO.....	4
2 Taiteen perusopetuksen tehtävä ja arvot, musiikki	5
2.1 Musiikkikoulun tavoitteet.....	5
2.2 Musiikkikoulun opetuksen laajuus	6
2.3 Opintokokonaisuudet	7
2.4 Arviointi	8
2.5 Teknologia	8
2.6 Oppilasvalinta	9
2.7 Opiskelijamaksut	9
3 Taiteen perusopetuksen tehtävä ja arvot, käsityö	10
3.1 Taidekoulun yhteiset tavoitteet	10
3.2 Taidekoulun opetuksen laajuus.....	11
3.3 Opintokokonaisuudet	11
3.3.1 Lasten ja nuorten taidekoulu.....	11
3.3.2 Aikuisten taidekoulu	13
3.4 Opetuksen toteuttaminen.....	15
3.4.1 Opetuksen yksilöllistäminen.....	15
3.4.2 Opiskeluympäristö.....	15
3.4.3 Teknologia	16
3.5 Arviointi	16
3.5.1 Oppimisen arviointi	16
3.5.2 Päätötyö	16
3.5.3 Päätötodistuksen sisältö ja arviointi	17
3.6 Oppilasvalinta	18
3.7 Opiskelijamaksut	18

Johdanto

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä sitä täydentävään asetukseen (813/1998). Tämä opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen vahvistaman taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin 2017. Puulan seutuopiston taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma päivitetään valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden uudistuessa ja tarvittaessa useammin.

Puulan Seutuopisto toimii Kangasniemen, Toivakan ja Joutsan kuntien alueilla. Puulan Seutuopisto on järjestänyt taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille vuodesta 1993 alkaen. Tätä tehtävää toteuttavat taidekoulu ja musiikkikoulu. Lukuvuodesta 2016 - 2017 alkaen käsityötaiteenalan taiteen perusopetusta on järjestetty myös aikuisille. Opetus on tasolta toiselle etenevää ja tavoitteellista.

Opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan persoonallisuuden kehittymistä, antaa valmiuksia ilmaista itseään taiteen keinoin ja antaa valmiuksia hakeutua eri alojen koulutuksiin. Tavoitteena on tukea elämisen taidon hallintaa ja yksilön ihmisenä kasvamista. Keskeistä on myös vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä sekä tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Opetussuunnitelman sisältöön ovat vaikuttaneet **taidekoulu** oppilaat, oppilaiden vanhemmat sekä taidekoulun aikuisopiskelijat. Tietoa on kerätty kokemuksista, toiveista ja arvioinnin toteuttamisesta kyselylomakkeella ja keskustelemalla.

Puulan seutuopiston **musiikkikoulun** opetussuunnitelmatyötä on tehty hyvässä hengessä alan opettajien kanssa huomioiden oppilaiden ja vanhempien kanssa käytyjä keskusteluita sekä heiltä saadut palautteet.

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (1998/986) määrittelee, että yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, jolla on kyseisen taiteenalan opettajan kelpoisuus, alalle soveltuva muu koulutus tai työskentelyn kautta hankittu riittäväksi katsottu pätevyys.

Koulutuksen järjestäjä arvioi annettua opetusta ja sen vaikuttavuutta. Arvioinnin tarkoituksena on tukea opetuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Opetusta arvioidaan ja kehitetään henkilökunnalta, oppilailta, heidän vanhemmiltaan ja yhteistyötahoilta saatujen palautteiden perusteella. Oppilaitoksella on oma tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettiin 1329/2014) mukainen ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukainen suunnitelma.

Tämä opetussuunnitelma on päivitetty keväällä 2018 ja hyväksytty 7. kesäkuuta 2018 ja on velvoittavana voimassa 1.8.2018 alkaen. Opetussuunnitelma toimii vuosisuunnittelun pohjana ja se ei sisällä tarkempia opetuksen toteuttamiseen liittyviä suunnitelmia.

1 OPPIMISEN ILOA – PUULAN SEUTUOPISTO

Visio Puulan seutuopisto vastaa kokonaisvaltaisesti toimialueensa vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen järjestämisestä. Koulutustarjonta muokkautuu paikallisten ihmisten tarpeiden ja toiveiden mukaisesti siten, että toiminta tavoittaa eri ikä- ja väestöryhmät taajamissa ja kylillä. Puulan seutuopiston henkilöstö viihtyy työssään ja tekee järkevää, monipuolista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Toimintaa ohjaavat kestävän kehityksen periaatteet.

Toiminta-ajatus

Puulan seutuopiston monipuolinen opetustarjonta mahdollistaa eri-ikäisten kuntalaisten itsensä kehittämisen ja sosiaalisen kanssakäymisen kannustaen heitä elinikäiseen oppimiseen. Opetusta tarjotaan taito- ja taideaineissa, kielissä, liikunnassa, tietotekniikassa ja yhteiskunnallisissa aineissa. Tarjonnan hyvä tavoitettavuus edistää monin tavoin kuntalaisten tasa-arvoa. Opiston asiakaslähtöinen ja kehittyvä toimintakulttuuri toteutuu hyvän johtamisen ja suunnitelmallisen itsearviointin kautta.

Arvot Helposti lähestyttävyyys ja saavutettavuus
Luottamus
Yhteisöllisyys
Kestävä kehitys

MUSIIKKIKOULU

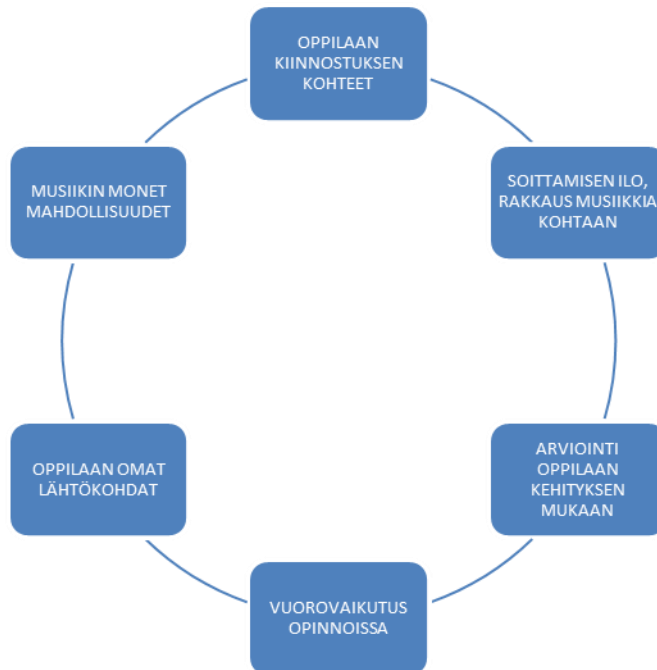
2 Taiteen perusopetuksen tehtävä ja arvot, musiikki

Musiikin yleisen taiteen perusopetuksen opetuksen tehtävänä musiikkikoulussa on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Opiskelussa korostuvat musisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Uusia oppilaita otetaan vapaille opiskelupaikoille ilmoittautumisten perusteella. Vapaista oppilaspaikoista tiedotetaan keväisin.

2.1 Musiikkikoulun tavoitteet

Opetuksessa keskeistä on oppilaslähtöinen toimintatapa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat, kiinnostuksen kohteet ja tuetaan terveen itsetunnon kehitystä. Oppiminen on aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttaa opiskeluympäristö. Oppiminen on prosessi, jossa opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että se mahdollistaa oppilaan kehittymisen. Oppilas oppii tarkkailemaan omaa oppimistaan ja opintojen edetessä oppilas oppii löytämään omat vahvuutensa musiikin harrastamisessa. Tavoitteena on, että opiskeluympäristössä vallitsee avoin, rohkaiseva ja myönteinen ilmapiiri. Onnistumisen kokemukset, jotka musiikissa syntyvät pitkäjänteisen työskentelyn kautta, kasvattavat oppilaan uskoa omaan kykyihinsä.

Työtavoissa otetaan huomioon yhteismusisoinnin mahdollisuus. Työtavat itsessään mahdollistavat oppilaan motivoinnin ja itseohjautuvuuden. Oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin, joka kehittää oppimaan oppimisen taitoja. Perheen rooli on tärkeä kotiharjoittelun tukemisessa. Keskeistä on vuorovaikutus oppilaan ja opettajan välillä ja oppilaiden kesken sekä erilaisten oppimis-, työskentely-, ja arviointitapojen huomioon ottaminen. Työskentelyssä hyödynnetään teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Pääasiallisin työskentelymuoto on soittotunti oman opettajan kanssa. Musiikin perusteet (mupe -opinnot) järjestetään yhteisissä opinnoissa tilanteen mukaan joko pienryhmässä tai soittotunnin yhteydessä oman soitonopettajan kanssa (pianomupe -opinnot, viulumupe -opinnot). Teemaopinnoissa mupe -opinnot järjestetään erillisenä kurssina. Soitinkohtaisesti käytössä ovat taitotaulut. Ohjelmistoissa soitonopettajan on mahdollista osittain hyödyntää vanhoja **Smol:n** ohjelmistoluetteloita. Uudet ohjelmistot rakentuvat käytännön myötä ja niitä kirjataan myöhemmin tarvittaessa soitinkohtaisesti.

KUVIO. Oppimisen lähtökohdat.

2.2 Musiikkikoulun opetuksen laajuus

Yleisen taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus musiikin opinnoissa on 500 tuntia. Yhden oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Yleisen oppimäärän mukainen musiikin taitealan perusopetus muodostuu yhteisistä opinnoista (noin 300 tuntia) ja teemaopinnoista (noin 200 tuntia). Molemmat oppimäärät voivat sisältää myös muiden yleisen oppimäärän taiteiden opintoja. Opintasuoritukset tallennetaan tietojärjestelmä Hellewiin. Opiskelu aika on 5-8 vuotta ja musiikkikoulussa opetusta annetaan 7 - 16 vuotiaille lapsille ja nuorille.

Tavoitteiden toteuttaminen eli opinnot, joilla tavoitteisiin pyritään, ovat musiikkikoulun opintokokonaisuuksia. Musiikin oppisisältö jakaantuu yhteisiin opintoihin (300 tuntia) ja teemaopintoihin (200 tuntia). Näihin sisältyy viisi (5) opintokokonaisuutta, yhteisissä opinnoissa kolme (3) ja teemaopinnoissa kaksi (2).

2.3 Opintokokonaisuudet

Yhteiset opinnot	300 tuntia
- Instrumenttiin tutustuminen	70 tuntia
- Instrumenttiopinnot 1	70 - 100 tuntia
- Instrumenttiopinnot 2 (sis. musiikin perusteet ja kamarimusiikin)	100 - 130 tuntia
Teemaopinnot	200 tuntia
- Instrumenttiopinnot 3	120 tuntia
- Mupe -opinnot ja valinnainen opintojakso	80 tuntia

Instrumenttiopinnoissa tutustuminen ja instrumenttiopinnot 1 on suoritettu, kun perustiedot ja – taidot on osoitettu omalle opettajalle soittotunnilla. Instrumenttiopinnot 2 ja 3 sisältävät harjoitellun ohjelmakokonaisuuden esityksen joko matineassa, ryhmäsoittotunnilla tai nauhoituksena.

YHTEISET OPINNOT

Yhteisten opintojen tarkoituksena on oman soittimen, musiikin perusteiden ja yhteismusisoinnin perustaitojen hankkiminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon.

Yhteisten opintojen tavoitealueet jakautuvat seuraavasti;

a. Soittaminen

Oppitunneilla opetellaan perustaitoja instrumentista ja ohjataan oppilasta omaan harjoitteluun sekä harjoitellaan yhteismusisoinnin perustaitoja. Lisäksi opiskellaan musiikin perusteiden perustaitoja musiikin merkitsemistavoista.

b. Esittäminen ja ilmaiseminen

Tarjotaan oppilaalle tilaisuuksia esiintymisharjoitteluun ryhmäsoittotunneilla ja oppilasmatineoissa. Oppilasta ohjataan musiikillisen ilmaisun maailmaan sekä rohkaistaan tuottamaan omia musiikillisiä ideoita.

c. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Oppitunneilla ohjataan oppilasta kuuntelemaan musisointiaan ja soittamaan ”korvakuulolta”. Tunneilla ohjataan oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia. Kannustetaan musiikin kuunteluun monipuolisesti. Välitetään oppilaille tietoa myös muiden taiteenalojen opiskelumahdollisuuksista.

Yhteiset opinnot jakautuvat kolmeen opintokokonaisuuteen. Kunkin opintokokonaisuuden suoritus tapahtuu arvioinnin pohjalta, jossa ovat mukana soitonopettajat ja oppilas itse. Arvioinnin muoto on keskustelu. Mahdollinen numeerinen arviointi tapahtuu asteikolla 1-5. Ensimmäisen

opintokokonaisuuden arvioinnin tekee oma opettaja ja oppilas. Opintokokonaisuuden päättösuoritus tehdään ryhmätunnilla, matineassa tai sille järjestetyssä omassa tilaisuudessa. Mahdollista on myös jakaa suoritus osasuorituksiin sekä nauhoitus.

TEEMAOPINNOT

Teemaopintojen tavoitteena on jo hankittujen taitojen kehittäminen edelleen jokaisella tavoitealueella. Tavoitteena on, että oppilas löytää opintojensa aikana omat musiikillisen ilmaisun vahvuutensa ja teemaopintojen aikana on mahdollisuus syventää omaa vahvuusalueitaan. Opetuksessa voidaan painottaa yhteismusisointia ottaen huomioon oppilaan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. Myös sävellys, improvisointi ja sovitus huomioidaan osana opetusta oppilaan kiinnostuksen mukaisesti. Ohjataan oppilasta kuulonsuojeluun. Teemaopinnoissa on mahdollisuus valita ”omannäköinen” kokonaisuus edeten musiikkiopinnoissa omien vahvuuksien mukaisesti.

Teemaopintojen opintokokonaisuudet jakautuvat soittoon (120 tuntia) sekä mupe -opintoihin ja valinnaiseen opintokokonaisuuteen oppilaan kiinnostuksen mukaisesti (80 tuntia). Valinnainen opintokokonaisuus voi olla esim. toisen instrumentin opintoja, johonkin musiikkityyliin keskittyvä kurssi kuten kansanmusiikkikurssi tai kamarimusiikkia. Mupe -opinnot tehdään teemaopinnoissa omina kursseinaan.

2.4 Arviointi

Arviointi tehdään suullisena palautteena keskustellen opintokokonaisuuksien päätteeksi. Arvioinnissa mukana ovat alkuopinnoissa oma opettaja ja oppilas, opintojen myöhemmässä vaiheessa kaksi opettajaa ja oppilas. Oleellisena osana arviointia on oppilaan itsearviointi osana opintojen etenemistä. Oma opettaja huolehtii jatkuvasta itsearvioinnista opintojen edetessä.

Opintokokonaisuuksien suoritukset tehdään ryhmäsoittotunneilla, nauhoitteina soittotuntien yhteydessä, konserttiesiintymisinä tai erikseen järjestettävänä tasokokeina, jossa on paikalla myös toinen opettaja oman opettajan lisäksi. Suoritustavan päättävät opettaja ja oppilas yhdessä.

Suoritettuaan opinnot oppilas saa opinnoistaan todistuksen. Halutessaan oppilas voi saada suorituksestaan numeerisen arvioinnin asteikolla 1 - 5.

2.5 Teknologia

Opetussuunnitelmaan kuuluu oleellisena osana teknologian käyttö opetuksessa. Opetuskäyttöön hankitaan tarvittavat laitteet, jotka mahdollistavat musiikkiohjelmien käytön oppitunneilla.

Musiikin teorian opetusohjelmista ovat käytössä mm. Noteworks, Rhythm cat, Better ears ja I read rhythm. Improvisoinnin harjoittelussa käytössä ovat Musiclock ja iReal pro -ohjelmat.

Biisintekoa ja loop-taustojen tekemisessä on hyödynnetty Remixlive , MusicMakerJam sekä Launchpad ja Notion -ohjelmia. Teknologian tulee mahdollistaa myös tallenteiden tekeminen oppilaiden töistä. Näitä tehdään sekä suorituksina opintokokonaisuuksista että taltiointeina sävellystöistä.

2.6 Oppilasvalinta

Musiikin vapaisiin oppilaspaikkoihin otetaan uusia oppilaita keväisin, touko-kesäkuussa. Vapaista paikoista ilmoitetaan paikallislehdissä sekä opiston nettisivuilla. Mainontaa tehdään myös muun muassa jakamalla tiedotteita vapaista oppilaspaikoista alueen kouluihin. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen tapahtuu Puulan seutuopiston toimistolle tai vastaavalle opettajalle.

2.7 Opiskelijamaksut

Opintomaksuista päättää seutuopistolautakunta. Maksu määräytyy oppilaalle soittoajan perusteella. Musiikin perusteet sekä kamarimusiikki sisältyvät vuosittaiseen maksuun.

TAIDEKOULU

---

3 Taiteen perusopetuksen tehtävä ja arvot, käsityö

Taiteen perusopetus on lapsille, nuorille ja aikuisille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilailleen mahdollisuus opiskella taidetta pitkäjänteisesti, tavoitteellisesti ja omien kiinnostusten kohteiden suuntaisesti. Opinnot tukevat oppilaiden luovaa ilmaisua ja identiteetin kehittymistä.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on rakentaa omalta osaltaan kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Taiteen perusopetuksessa kunnioitetaan ihmisten tasa-arvoisuutta ja kulttuurien moninaisuutta. Opetus rakentuu arvopohjaan, jonka mukaan ihminen toimii vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Puulan seutuopiston taidekoulussa toteutetaan opetushallituksen vahvistaman yleisen opetussuunnitelman mukaista käsityötaiteenalan opetusta (kuvataidepainotteinen) lapsille ja nuorille (7- 16 v.) sekä aikuisille (yli 16 v.). Taidekoulussa nähdään käsityö ja kuvataide taiteenaloina, joissa taiteen rajapinnat ovat osittain päällekkäin ja taiteenalat voivat vahvistaa toisiaan taiteen tekemisessä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia oppimisympäristöjä ja edistetään paikallisia kulttuurivahvuuksia.

3.1 Taidekoulun yhteiset tavoitteet

Taidekoulun opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää visuaaliset taiteet monipuolisesti ja niiden merkityksen hyvinvoinnille. Taiteen tehtävänä on oppilaan itsetunnon parantaminen sekä yhteisten elämysten ja kokemusten jakaminen. Oppimisen lähtökohtana on hyödyntää oppilaan omia vahvuusalueita ja visuaalista ilmaisua. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää visuaalista tekstiili-, kuvataide- sekä esine- ja ympäristökulttuuria. Oppilas arvostaa kulttuurien erilaisuutta ja oppii kehittämään taiteenalan menetelmiä ja työtapoja. Opiskelu antaa valmiuksia jatko-opinnoille, elinikäiselle harrastamiselle ja visuaalisen kulttuurin ymmärtämiselle.

Käsityössä oppilasta ohjataan erilaisten käsitöiden tekemiseen. Opetuksen arvopohjana on kestävä kehitys. Opetuksen tavoitteena on, että oppilas perehtyy monipuolisesti erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin sekä soveltaa tietoja ja taitoja suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Oppilas kokee tekemiseniloa ja oppii arvostamaan ja arvioimaan omaa työskentelyään. Yleisen oppimäärän mukaisen käsityön opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omat kokemukset, ilmaisu, käsillä työskentely ja tuotteiden valmistus.

Kuvataiteen taiteen opetuksessa on keskeistä tukea ja rikastuttaa oppilaan omaa luovuutta. Kuvataiteen opetuksessa perehdytään monipuolisesti visuaaliseen taiteeseen ja ilmaisuun. Opetus on luonteeltaan vuorovaikutteista. Yleisen oppimäärän mukaisen kuvataiteen opetuksen

tavoitteena on oppia kuvan tekemisen perustaitoja kuvataiteen eri tekniikoilla. Tavoitteena on, että oppilas oppii havainnoimaan taidetta omassa elinympäristössään. Oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan tekemäänsä.

Arviointia tehdään jatkuvasti opetuksen aikana. Arvioinnin tavoitteena on, että oppilas oppii tunnistamaan oman kehityksensä ja oppii kehittämään taitojaan. Taidekoulun näyttelyt tukevat opetusta ja arviointia. Oppilastöiden valmistamiseen tulee varata riittävästi aikaa kutakin opintokokonaisuutta varten (4-6 opetuskertaa).

3.2 Taidekoulun opetuksen laajuus

Yleisen taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus käsityön ja kuvataiteen opinnoissa on 500 tuntia. Yhden oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Yleisen oppimäärän mukainen käsityön ja kuvataiteen taiteen perusopetus muodostuu yhteisistä opinnoista (noin 300 tuntia) ja teemaopinnoista (noin 200 tuntia). Molemmat oppimäärät voivat sisältää myös muiden yleisen oppimäärän visuaalisten taiteiden opintoja. Pienet lapset aloittavat opintonsa 6-7 vuotiaina varhaisopinnoissa. Opintasuoritukset tallennetaan tietojärjestelmä Hellewiin. Opiskelu-aika on 6-8 vuotta ja taidekoulussa opetusta annetaan 7 - 16 vuotiaille lapsille ja nuorille sekä aikuisten taidekoulussa yli 16 vuotiaille henkilöille. Aikuisten opinnoissa ei ole yläikärajaa.

Tavoitteiden toteuttaminen eli opinnot, joilla tavoitteisiin pyritään ovat taidekoulun opintokokonaisuuksia. Taidekoulussa voi suorittaa yhteiset opinnot I ja II (300 oph) tai yleisen taiteenperusopetuksen koko oppimäärän 500 oph.

3.3 Opintokokonaisuudet

3.3.1 Lasten ja nuorten taidekoulu

VARHAISIÄN TAIDEKASVATUS

Ikäryhmä	Opinnot	Opetustunnit	Yhteensä
6-7v	Varhasopinnot	30x1	30 h

Opinnot on tarkoitettu esikouluikäisille lapsille, jotka haluavat tutustua taidekoulun toimintaan. Kurssilla tutustutaan käsityön materiaaleihin, kuvalliseen ilmaisuun, muotoiluun ja kuvien merkityksiin. Oppilas tutkii ja havainnoi lähiympäristöään lapsen näkökulmasta ja työskentelyssä keskeistä on leikki ja keksimisen ilo. Oppilas harjoittelee ryhmässä toimimista, toisten huomioon ottamista ja tehtäviin keskittymistä sekä omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista. Ryhmä perustetaan tarvittaessa. Opetustunteja ei lasketa taidekoulun kokonaistuntimäärään.

YHTEISET OPINNOT I

OPINTO-KOKONAI-SUUDET 1-3	Ikä	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Tunnit	Yhteensä noin
I	7-9v.	1	2	3	30x2h	60h/v 60hx3v=180h

1. Käsityön ja kuvataiteen perusteet
2. Käsityötarina
  - Tutkiva, keksivä, kokeileva
3. Minun tarinani – minä – sinä – me

Opinnoissa tutustutaan visuaaliseen taiteeseen käsityön ja kuvataiteen menetelmillä sekä ilmaisutavoilla. Oppilaat tutustuvat ja kokeilevat erilaisten materiaalien ja tekniikoiden käyttöä ohjatusti. Oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön, kuvataiteen ja muotoilun keinoin. Tavoitteena on oppia visuaalisen ilmaisun perustaitoja. Lähtökohtana on, että oppilas löytää omia vahvuusalueitaan. Oppilas oppii työskentelemään ryhmässä ja arvostamaan muiden työtä sekä oppii arvioimaan omaa työskentelyään.

YHTEISET OPINNOT II

OPINTO-KOKONAI-SUUDET 4-6	Ikä	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Tunnit	Yhteensä noin
II	10-11v.	4	5	6	30x2,5h	75h/v 75hx2v=150h

4. Luonnoksia ja luomuksia
5. Minun ympäristöni
  - Kokemukseni
6. Suunnitelma – toteutus.
  - Haaveita ja tavoitteita

Opinnoissa tutustutaan käsityön erilaisiin menetelmiin ja opitaan visuaalisen ilmaisun kautta suunnittelelua ja sen toteuttamista. Yhteisten opintojen tavoitteena on taiteenalan perustaitojen oppiminen ja oppilaan myönteisen minäkuvan tukeminen. Oppilas oppii ilmaisemaan itseään tekstiilien ja esineiden suunnittelun ja valmistuksen osa-alueilla. Opinnoissa painotetaan ympäristön ja kulttuurin merkitystä oppilaan ilmaisun ja työskentelyn arvopohjana. Opetuksessa huomioidaan oppilaan omat kokemukset ja oma ilmaisutapa tuotteiden valmistuksessa ja visuaalisessa ilmaisussa.

TEEMAOPINNOT III

OPINTO-KOKONAI-SUUDET 7-9-	Ikä	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Tunnit	Yhteensä noin
III	12-14v.	7	8	9	30x3h	90h/v 90hx3v=180h

7. Tulevaisuus – ympäristöni
8. Yhteisöllinen taide
  - Minä taiteen tekijänä
9. Taiteellinen esittäminen
  - Muotoilu design

Teemaopinnoissa syvennetään yhteisissä opinnoissa saavutettuja taitoja ja tietoja. Tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään työskentelynsä sopivia työtapoja, tekniikoita ja materiaaleja. Oppilas oppii yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia ja taloudellisia ominaisuuksia käsityötuotteeseen. Teemaopinnoissa painottuvat kuvallinen ilmaisu ja esteettinen osaaminen. Tavoitteena on oppia havainnoimaan ja ilmaisemaan oman elinympäristön taidetta ja kulttuuria käsityön sekä kuvataiteen keinoin. Opetuksessa kuvataide ja käsityö kulkevat rintarinnan. Taiteenalat ovat osittain päällekkäin ja tukevat oppilaan kehittymistä taiteen tekijänä. Oppilas voi halutessaan painottaa työskentelyään käsityöhön, kuvataiteeseen tai muotoiluun. Teemaopintojen tavoitteena on aikaisemmin taiteen perusopetuksessa hankittujen taitojen laajentaminen.

Oppimisessaan oppilas pyrkii itsenäiseen työskentelyyn ja oman työstämisen sanallistamiseen. Itsearviointi ja prosessin kuvaaminen ovat osa teemaopintoihin kuuluvaa oppimista. Oppimisympäristöt voivat vaihdella paikallisten resurssien myötä. Opinnot antavat oppilaalle valmiuksia eri taiteenalan jatkokoulutukseen.

3.3.2 Aikuisten taidekoulu

Aikuisten taidekoulun käsityöpainotteisessa opetuksessa noudatetaan käsityön ja kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetuksen tavoitteet perustuvat lasten ja nuorten taidekoulun opetuksen tavoitteisiin. Aikuisten taiteen perusopetuksen tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja kokonaisnäkemys visuaalisista taiteista. Opetusta suunniteltaessa otetaan huomioon aikuisten kiinnostuksen kohteet, heidän aiemmat opintonsa ja kokemuksensa visuaalisten taiteiden alueilla. Opiskelija voi syventää opintojaan itseään kiinnostaviin sisältöihin. Opiskelijaa rohkaistaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa sekä arvioimaan ja arvostamaan omaa ja muiden työtä. Aikuisia ohjataan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen opiskeluun. Opetus on ongelmakeskeistä ja vuorovaikutteista. Tavoitteena on kehittää oppilaan tutkivaa ja ennakkoluulotonta työskentelytapaa. Opiskelija harjaantuu tulkitsemaan ja arvioimaan sanallisesti omaa ja muiden työskentelyä. Käsityön ja kuvataiteen perusopinnoissa huomioidaan paikallinen kulttuuri ja sen tarjoamat toimintamahdollisuudet.

Aikuisten taidekoulu tarjoaa hyvät mahdollisuudet pitkäjänteiseen, oman kiinnostuksen mukaiseen visuaaliseen, käsityöpainotteiseen opiskeluun. Opinnot antavat valmiuksia hyödyntää opittua omassa työssä ja harrastuksissa. Opetuksessa korostuu elinikäisen oppimisen periaate. Opetukseen sisältyy itsenäistä tiedonhankintaa, etäopiskelua, yhteistyöprojekteja ja näyttelyissä käyntejä (15 tuntia) lukuvuoden aikana.

YHTEISET OPINNOT I

OPINTO-KOKONAI-SUUDET 1-3	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinnot/v	Etä-opinnot/v	Yhteensä noin
I	1	2	3	30x3h= 90h	15h	90h+15h= 105hx2v=210h

1. Käsityön ja kuvataiteen perusteet
2. Käsityötarina - keksivä, kokeileva aikuinen
3. Minun tarinani

Opinnoissa tutustutaan visuaaliseen taiteeseen käsityön ja kuvataiteen menetelmillä sekä ilmaisutavoilla. Opinnoissa kannustetaan opiskelijaa omien vahvuuksien käyttämiseen sekä ennakkoluulottomaan uusien materiaalien ja tekniikoiden käyttämiseen kuvallisessa ilmaisussa ja käsityön tekemisessä. Yhteisten opintojen tavoitteena on taiteenalan perustaitojen oppiminen ja oppilaan myönteisen minäkuvan tukemiseen.

YHTEISET OPINNOT II

OPINTO-KOKONAI-SUUDET 4-6	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinnot/v	Etä-opinnot/v ja projektit	Yhteensä noin
II	4	5	6	30x3h= 90h	15h	90h+15h= 105h

4. Luonnoksia ja luomuksia
5. Minun ympäristöni - kokemukseni
6. Suunnitelma – toteutus, haaveita ja tavoitteita

Opinnoissa oppilasta kannustetaan kokeilevaan ja luovaan oman visuaalisen ilmaisun kehttämiseen. Tutustutaan käsityön erilaisiin menetelmiin ja opitaan visuaalisen ilmaisun suunnittelua ja toteuttamista. Oppimista tarkastellaan ympäristön ja omien kokemusten kautta. Osana opintoja opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat yhteisen visuaalisen projektin.

TEEMAOPINNOT III

OPINTO-KOKONAI-SUUDET 7-9-	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinto-koko-naisuus	Opinnot/v	Etä-opinnot/v, projektit, näyttelyt	Yhteensä noin
III	7	8	9	30x3h= 90h	15h	90h+15h= 105hx2v=210h

7. Tulevaisuus – ympäristöni
8. Yhteisöllinen taide - minä taiteen tekijänä
9. Taiteellinen esittäminen – muotoilu

Teemaopinnoissa laajennetaan yhteisissä opinnoissa saavutettuja taitoja ja tietoja. Tavoitteena on, että oppilas osaa työskentelyssään käyttää visuaalisia, käyttötarkoitukseen sopivia ja ekologisia sekä taloudellisia menetelmiä taidetuotteen valmistuksessa. Oppimisessa oppilas pyrkii itsenäiseen työskentelyyn ja omannäköiseen taiteelliseen esittämiseen. Teemaopinnoissa tutustutaan erilaisiin näyttelyihin ja tuodaan omia tuotteita esille yhteisissä näyttelyissä ja projekteissa. Päättyönsä opiskelija suunnittelee ja valmistaa opintojen viimeisenä vuotena.

3.4 Opetuksen toteuttaminen

3.4.1 Opetuksen yksilöllistäminen

Opetusta yksilöllistettäessä on otettava huomioon, että opintojen tavoitteet ovat visuaalisten taiteiden tavoitteiden mukaiset. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun syyn vuoksi kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, voidaan niitä yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS), jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

3.4.2 Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristön tulee tukea oppilaan kasvua ja oppimista, sekä antaa onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä tulee kannustaa työskentelemään itsenäisesti ja yhteistyössä. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Tilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Opiskeluympäristön tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Ympäristössä on otettava huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja

taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opetustilojen tulee soveltua taidekoulun toimintaan ja olla asianmukaisesti varusteltuja, ergonomisesti toimivia ja sisältää riittävästi säilytystilaa.

Puulan Seutuopisto tekee tila- ja opetusjärjestelyissä yhteistyötä paikallisten koulujen kanssa. Lisäksi opetukseen käytetään kuntien tarjoamia erityistiloja. Opiskelu voi tapahtua myös esim. luonnossa, kotona, työpaikoilla ja kulttuuritapahtumissa. Tällä hetkellä käsityön ja kuvataiteen opetus tapahtuu Joutsan yhtenäiskoulun taide- ja tekstiililuokissa, Kangasniemen Kaplassa ja Toivakan puukoulussa.

3.4.3 Teknologia

Teknologiaa hyödynnetään taidekoulussa tiedonhakuun, oppimistehtäviin, ryhmiin sekä omien töiden taltiointiin. Opetuksessa huomioidaan monipuolisesti digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia.

3.5 Arviointi

3.5.1 Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan ilmaisun ja taitojen kehittymistä sekä ohjata oppilasta oma-aloitteisuuteen. Arviointi on keskustelevaa ja oppimiseen kannustavaa, palautetta annetaan oppilalle koko opintojen ajan. Oppilasta ohjataan visuaalisen taiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Itsearviointia harjoitellaan koko opiskelun ajan ja oppilasta opastetaan oman oppimisensa dokumentoimiseen ja kehittymisen seurantaan. Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaan itsetuntemusta ja -ohjautuvuutta sekä vahvistaa oppilaan itsensä tuntemista ja itseensä luottamista. Lisäksi tarkoituksena on opettaa toisten huomioimista positiivisella ja rakentavalla tavalla.

3.5.2 Päätötyö

Opiskelun päätteeksi oppilas tekee päätötyön käsityöstä, kuvataiteesta tai näiden yhdistelmästä. Tehtävän voi valita oman kiinnostuksen mukaan. Päätötyö suunnitellaan ja valmistetaan viimeisen opintovuoden aikana teemaopinnoissa. Päätötyön tarkoituksena on ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään visuaalisten taiteiden keinoin sekä sanallistamaan oman päätötyön prosessia. Päätötyöt ovat esillä taidekoulun kevätnäyttelyssä.

3.5.3 Päätötodistuksen sisältö ja arviointi

Taiteen perusopetuksen visuaalisten taiteiden kuvataiteen ja käsityön yleisen oppimäärän opinnot suoritettuaan opiskelija saa päätötodistuksen. Päätötodistuksessa on liitteenä opintosuoritukset, josta näkyvät oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet, päättötyön nimi ja kuvaus lopputyöstä. Halutessaan oppilas voi saada lyhyen kirjallisen arvion tekemästään päättötyöstä.

Päätötodistus tulee sisältää:

- Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- Taiteenala ja opinnot, joista päätötodistus annetaan
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Opiskeluaika vuosina
- Opiskelijan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot (opintokokonaisuudet) ja yleisen oppimäärän teemaopinnot sekä opiskelijan saaman opetuksen tuntimäärät niissä
- Rehtorin ja vastaavan opettajan allekirjoitus sekä oppilaitoksen leima
- Lainsäädäntö johon koulutus perustuu
- Opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä
- Merkintä, että koulutus toteutetaan Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

3.6 Oppilasvalinta

Taidekoulun oppilashaku on touko- ja elokuussa. Etusijalla oppilasvalinnassa ovat vanhat oppilaat, jotka vahvistavat oppilaspaikkansa ilmoittautumislomakkeella toukokuussa. Uudet oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä elokuussa. Ilmoittautuminen tapahtuu ilmoittautumalla netin kautta tai puhelimitse.

Varhaisopintoihin otetaan 7-8 lasta, jos ryhmä perustetaan. Yhteisiin opintoihin I ja II, teemaopintoihin sekä aikuisopintoihin oppilasmäärä on 7-10 henkilöä. Ryhmiä on mahdollista yhdistää, mikäli oppilasmäärä laskee kesken lukuvuotta näiden määrien alle.

3.7 Opiskelijamaksut

Taidekoulun opiskelusta peritään opistolautakunnan vahvistama opintomaksu, joka sisältää lasten taidekoulussa opetuksen ja materiaalit, aikuisten taidekoulussa kurssimaksun ja perustarvikkeet. Opintomaksut laskutetaan lukuvuoden alussa huomioiden samassa perheessä asuvien sisaralennukset. Oppilaspaikan voi menettää, mikäli opintomaksua ei ole maksettu ennen seuraavan lukuvuoden alkua. Oppilas voi pitää välivuoden opinnoista hyväksyttävien perusteiden, oppilaaksi paluusta tulee ilmoittaa kirjallisesti taidekoulun hakuajan puitteissa.